

## 10. การควบคุมภายใน

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท จี แคปิตอล จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งมีคณะกรรมการตรวจสอบครบทั้ง 3 คน เข้าร่วมประชุมด้วย คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ ตามแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยการสอบถามข้อมูลจากฝ่ายบริหารในด้านต่างๆ 5 ส่วน คือ

- 1) องค์กรและสภาพแวดล้อม
- 2) การบริหารความเสี่ยง
- 3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร
- 4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล
- 5) ระบบการติดตาม

คณะกรรมการบริษัท มีความเห็นว่า บริษัทฯ มีระบบควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งบริษัทฯมีระบบการติดตามควบคุมดูแลการดำเนินงานที่จะสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทฯอันเกิดจากการที่ผู้บริหารนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจเพียงพอได้ รวมถึงมีระบบควบคุมภายในที่เพียงพอในเรื่องของการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว (รายละเอียดเกี่ยวกับแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมในเอกสารแนบ 2)

### 10.1 การดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของบริษัทฯ

บริษัทฯ มีนโยบายว่าจ้างบุคคลภายนอกให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายตรวจสอบภายใน สำหรับปี 2554 บริษัทฯได้ว่าจ้างบริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัทฯเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า บริษัทฯมีการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติในแต่ละระบบงานและเป็นแนวทางในการกำหนดการประเมินความเสี่ยงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในได้นำเสนอรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำกับดูแลกิจการ โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่สอบทานให้บริษัทฯมีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบจะมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยทุกไตรมาส ในการพิจารณางบการเงินและการสอบทานให้บริษัทฯมีรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอ ตลอดจนการพิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และคณะกรรมการกำกับตลาดทุน

สำหรับปี 2555 และปี 2556 ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบได้มีมติแต่งตั้งให้สำนักงานปิดีเสวี เป็นผู้ประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน และทำหน้าที่เป็นฝ่ายตรวจสอบภายใน

### 10.2 ข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของบริษัทฯ

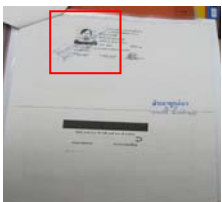
ในปี 2554 บริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด ได้ทำการศึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบภายในในด้านของ (1) ระบบเงินสดย่อย/เงินทอน (2) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ระบบเงินเดือนและค่าแรงงาน (4) ระบบสินทรัพย์ถาวร (5) ระบบขายเชื่อและซื้อสินค้า (6) ระบบการติดตามทวงหนี้ โดย บริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด ได้เข้าตรวจสอบและออกรายงานครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2554 และได้ทำการติดตามผลการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน พบว่าบริษัทฯมีระบบการควบคุมภายในที่สามารถควบคุมความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมควร โดย

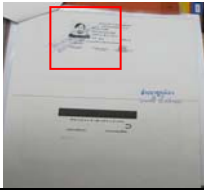
ไม่มีประเด็นใดที่จะส่งผลไปในทางทุจริตหรือส่งผลเสียร้ายแรงต่อบริษัทฯ นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้นำข้อเสนอแนะและเสนอแนะของ บริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด มาปรับปรุงและปฏิบัติตามเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการควบคุม

วันที่ 6 กรกฎาคม 2554 บริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด ได้ออกรายงานผลการตรวจสอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการจากการเข้าตรวจสอบระบบการควบคุมภายในเพิ่มเติม ได้แก่ การตรวจสอบระบบรายได้ ลูกหนี้ และการรับเงิน ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าบริษัทฯมีระบบการควบคุมภายในในด้านดังกล่าวที่เพียงพอ มิได้มีประเด็นร้ายแรงหรือต้องให้กังวลแต่ประการใดและสำหรับผลการตรวจติดตามระบบดังกล่าว ทางบริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด โดยการตรวจสอบดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในปี 2555 สำนักงานปิตีเสวี ได้เข้าประเมินประสิทธิภาพและความเพียงพอของระบบควบคุมภายในแต่ละระบบในภาพรวม โดยได้เข้าตรวจสอบและออกรายงานครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2555 หลังจากนั้นได้เข้าตรวจสอบกระบวนการหลักที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินกิจการตามลำดับ ซึ่งได้แก่ ระบบการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อและระบบเงินเดือน ซึ่งได้ออกรายงาน ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2555 และเข้าทำการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในในด้านของ ระบบการพิจารณาการรับชำระและติดตามสินเชื่อ ซึ่งได้ออกรายงาน ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2555 โดยแผนการตรวจสอบดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบแล้วและได้ทำการติดตามผลการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน พบว่าบริษัทฯมีระบบการควบคุมภายในที่สามารถควบคุมความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสมควร โดยไม่มีประเด็นใดที่จะส่งผลไปในทางทุจริตหรือส่งผลเสียร้ายแรงต่อบริษัทฯ

ผลสรุปที่ได้จากการตรวจสอบการควบคุมภายในของสำนักงานปิตีเสวี เกี่ยวกับระบบบริหารการอนุมัติสินเชื่อ ระบบเงินเดือน และระบบการพิจารณาการรับชำระและติดตามสินเชื่อ ในภาพรวมสรุปได้ว่าบริษัทมีความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในและมีประสิทธิผล ในระหว่างการปฏิบัติงานได้พบบางประเด็นและมีข้อแนะนำดังนี้

ข้อ	สรุปผลการตรวจสอบ	คำชี้แจงของฝ่ายจัดการ	ข้อเสนอแนะ
ระบบบริหารการอนุมัติสินเชื่อสัญญาเช่าซื้อ			
1	พบว่าในแฟ้มลูกค้า บัตรประชาชนของลูกค้า ผู้ค้าประกันบางรายไม่มีการขีดฆ่าเพื่อป้องกันการนำไปใช้อีก	บริษัทฯ เห็นด้วย และได้กำชับให้พนักงานปรับปรุงการปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป	ควรกำหนดให้มีการขีดฆ่าดังในตัวอย่าง 
2	จากการตรวจนับเช็คลงวันที่ล่วงหน้า และทะเบียนรถที่จัดเก็บไว้ในตู้เซฟกันไฟ พบว่าเอกสารสำคัญมีเก็บอยู่จริง แต่เอกสารชุดโอนลอยบางชุด ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่พบสำเนาบัตรประชาชนแนบกับชุดโอนลอย แต่ได้พบในแฟ้มสัญญาเช่าซื้อของลูกค้า	มีลูกค้าบางรายที่บริษัทฯ ขอเล่มทะเบียนรถเทลเลอร์ ไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกค้านำไปก่อนนั้นออกระบบซึ่งอาจจะทำให้กระแสเงินสดของลูกค้ามีปัญหา และมีลูกค้าบางรายที่นำเล่มทะเบียนมาขอกู้จริง จะมีชุดเอกสาร โอนลอยครบถ้วน และสำเนาบัตรประชาชนที่มีลายเซ็นตัวจริงจะมีเก็บในแฟ้มสัญญาเช่าซื้อของลูกค้าทุกราย	ชุดโอนลอยควรมีเอกสารสำคัญแนบอย่างสมบูรณ์

ข้อ	สรุปผลการตรวจสอบ	คำชี้แจงของฝ่ายจัดการ	ข้อเสนอแนะ
<b>ระบบเงินเดือน</b>			
1	สัญญาค่าประกันพนักงานมีหลายเช่นผู้ค้าและเอกสารประกอบครบถ้วน แต่ไม่มีเบอร์โทรศัพท์บ้านและมือถือ	บริษัทฯเห็นด้วย และได้กำชับให้พนักงานนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป	ในปัจจุบันการใช้โทรศัพท์มือถือมีอย่างแพร่หลาย ฉะนั้นในสัญญาค่าประกันควรกำหนดให้ระบุหมายเลขโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ฝ่ายบุคคลสามารถโทรยืนยันกับผู้ค้าด้วย
2	พบว่าในแฟ้มพนักงานประจำ บัตรประชาชนของพนักงานบางรายไม่มีการขีดฆ่า เพื่อป้องกันการนำไปใช้อีก	บริษัทฯ เห็นด้วย และได้กำชับให้พนักงานนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป	ควรกำหนดให้มีการขีดฆ่าดังในตัวอย่าง 
3	จากการทดสอบคำนวณการหักภาษีที่จ่าย พบว่ามีการบันทึกข้อมูลผิดพลาดค่าเบี้ยประกันชีวิตจาก 100,000 บาท เป็น 200,000 บาท ทำให้การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายต่ำไป	บริษัทได้ปรับปรุงและนำส่งภาษีครบถ้วน ในเดือน สิงหาคม 2555 เรียบร้อยแล้ว อนึ่ง ในเดือน ธันวาคมของทุกปี ในวันที่จ่ายโบนัส จะมีการปรับปรุงและตรวจสอบโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การนำส่งภาษีในแต่ละปีถูกต้อง	บริษัทควรระมัดระวังในการบันทึกข้อมูลในการคำนวณภาษี
4	เอกสารสำคัญของฝ่ายบุคคล เช่นสัญญาค่าประกัน บัตรประชาชน ฯลฯ จัดเก็บในลักษณะเอกสารต้นฉบับทั้งหมด ไม่มีการจัดเก็บไว้ในแฟ้ม ข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์	บริษัทฯ เห็นด้วย และได้กำชับให้พนักงานนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป	เอกสารสำคัญควรมีชุดสำรองไว้ในลักษณะแฟ้ม ข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์
<b>ระบบการพิจารณาการรับชำระและติดตามสินเชื่อ</b>			
1	พบว่า ณ ปัจจุบันบริษัทฯ ไม่ได้ติดอากรแสตมป์ในสัญญาเช่าซื้อรถเก๋งและนวดข้าว โดยอ้างอิงกับบัญชีอัตราอากรแสตมป์ ข้อ 3 เช่าซื้อทรัพย์สินซึ่งระบุ “ยกเว้นไม่ต้องเสีย	บริษัทฯเห็นด้วย และดำเนินการแล้ว	ถ้ามีกรณีการให้เช่าซื้อทรัพย์สินที่ไม่ชัดเจนในการใช้ในการทำนา ไร่ และสวน ควรปรึกษาผู้ชำนาญการทางอากรแสตมป์ว่าควรติดอากรหรือไม่

ข้อ	สรุปผลการตรวจสอบ	คำชี้แจงของฝ่ายจัดการ	ข้อเสนอแนะ
	<p>อาคารเช่าซื้อทรัพย์สินใช้ในการทำนา ไร่ สวน” จากการสอบทานพบว่ามิหนึ่สัญญาเป็นการเช่าซื้อที่ดินไม้ซึ่งใช้ในโรงงานแปรรูปไม้ยูคาลิปตัสไม่ได้ใช้ในการทำนา ไร่สวนโดยตรง</p>		
2	<p>จากการสอบทานรายงานลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินการพบว่าในกลุ่ม “ลูกหนี้ขายขาดทุนยังไม่ได้ฟ้อง” มี 7 รายการที่จำนวนตั้งสำรองต่อรายต่ำกว่า 100,000 บาท ซึ่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ในข้อ 6 ซึ่งระบุว่า “ถ้าปรากฏว่าได้มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแต่ไม่ได้รับชำระหนี้และหากจะฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มหนึ่ที่จะรับชำระ...ในกรณีลูกหนี้แต่ละรายไม่เกิน 100,000 บาท” ดังนั้นรายการทั้ง 7 รายการน่าจะสามารรถตัดเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ แต่บริษัทยังไม่ได้รวบรวมเอกสารการทวงถามและยังไม่ได้ตัดเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี รวมเป็นจำนวนเงิน 201,322 บาท</p>	<p>บริษัทฯเห็นด้วย และกำชับให้ดำเนินการ</p>	<p>รายการที่มีการดำเนินการติดตามหนึ่และมีเอกสารครบถ้วนตามข้อกำหนดสรรพากรควรตัดเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี</p>

### 10.3 ข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในของบริษัทฯ

บริษัท เอเอ็นเอส ออดิท จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้นำเสนอรายงานข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ที่เป็นผลจากการที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานประสิทธิภาพระบบการควบคุมทางบัญชีของบริษัทฯตามที่ได้เห็นว่าจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบให้รัดกุมและเหมาะสม โดยรายงานข้อสังเกตดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

สิ่งที่ตรวจพบ	ผลกระทบ	ข้อเสนอแนะ	ความเห็นของฝ่ายบริหาร
<p>บริษัทฯ มีนโยบายตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 2.5 ของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อทุก ๆ ไตรมาส และมีการประเมินโดยการวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ อายุของลูกหนี้ และการคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตของลูกค้าและมูลค่าของหลักทรัพย์เช่าซื้อเมื่อมีการยึดแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่บริษัทฯ กำหนด ณ วันสิ้นปี ซึ่งหากยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำกว่าก็จะพิจารณาปรับปรุงเพิ่มให้เพียงพอ อย่างไรก็ตามหากการประเมินอายุลูกหนี้แล้วค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสูงกว่าก็จะใช้วิธีตั้งเป็นอัตราร้อยละของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อที่เกิดขึ้นในงวด</p> <p>จากการตรวจสอบพบว่าบริษัทได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยใช้อัตราร้อยละ 2.5 ของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อตั้งแต่เริ่มจัดตั้งบริษัท</p>	<p>บริษัทฯ อาจจะตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง</p>	<p>บริษัทฯ ควรมีการจัดทำประวัติการชำระหนี้ของลูกหนี้เพื่อหาค่าสถิติสำหรับธุรกิจ ให้เป็นหลายลักษณะอักษรเพื่อใช้อ้างอิงการทบทวนประมาณการอัตราร้อยละ 2.5 ของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อว่ายังคงมีความเหมาะสม</p>	<p>บริษัทฯ ประกอบธุรกิจให้สินเชื่อแก่เกษตรกร ซึ่งมีความเสี่ยงสูงในการชำระเงินของลูกค้า เนื่องจากรายได้ของลูกค้ามีความไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับ ภัยธรรมชาติ และราคาพืชผลในการผลิต จากสถิติที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้เก็บข้อมูลเปรียบเทียบการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมาตลอด (ดูจาก ตารางการจัดชั้นลูกหนี้ทุกเดือน ที่ผ่านมาเพื่ออ้างอิง) และจากสถิติที่ผ่านมา บริษัทฯ เชื่อมั่นว่า การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 2.5 ของยอดลูกหนี้ที่ปล่อยสินเชื่อในแต่ละเดือน เป็นอัตราที่เหมาะสมเพียงพอ อย่างไรก็ตามการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 2.5 ของยอดลูกหนี้ที่ปล่อยสินเชื่อในแต่ละเดือน บางเดือน อาจไม่เพียงพอ เนื่องจากลูกค้าประสบภัยธรรมชาติ หรือ ไม่สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่คุ้มทุน ตัวอย่างเช่นในปี 2554 ที่เกิดน้ำท่วมใหญ่ทั่วไปในประเทศไทย แต่หลังจากลูกค้าผ่านวิกฤตการณ์นั้น และสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่สมเหตุผล ลูกค้าส่วนใหญ่ก็นำเงินมาชำระทำให้ลูกหนี้ค้างชำระของบริษัทฯ ลดลงอย่างมาก บริษัทฯ พบว่า ลูกค้าของบริษัทฯ ถึงแม้จะค้างชำระเกิน 2-3 งวด เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ ไม่ได้เป็นลูกค้าที่เป็นหนี้เสียทุกราย ลูกค้าส่วนใหญ่มีเจตนาจะชำระหนี้ มีเพียงลูกค้าส่วนน้อยที่ ขาดวินัยทางการเงิน ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ จึงจะเป็นหนี้เสีย ซึ่งหากพบพบลูกค้าที่มีปัญหา บริษัทฯ จะปรับปรุงตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ และดำเนินการติดตามทางกฎหมายทุกราย ดังนั้น ผู้บริหารจึงให้ความมั่นใจว่า การตั้ง</p>

สิ่งที่ตรวจพบ	ผลกระทบ	ข้อเสนอแนะ	ความเห็นของฝ่ายบริหาร
			สำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 2.5 ของสินเชื่อที่ปล่อยในแต่ละเดือน เป็นอัตราที่เหมาะสมเพียงพอ และสร้างความมั่นคงให้แก่บริษัทฯ ได้ ไม่ว่าจะเกิดภัยธรรมชาติ หรือราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ หรือลูกค้าขาดวินัยทางการเงิน ซึ่งบริษัทฯ มีขั้นตอนและวิธีการในการพิจารณาสินเชื่อเพื่อไม่ให้ ลูกค้าเหล่านั้นผ่านการอนุมัติสินเชื่ออยู่แล้ว

จากประเด็นข้อสังเกตจากกระดานทำการผู้สอบบัญชีในปี 2555 ข้างต้น บริษัทฯ ได้ดำเนินการในประเด็นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว